

yönelik kitabını alırken çocuk için olan kitabını da alabilir; onda biraz değişebilir. Ama genel kural olarak ilk bir iki sene, kitabın tanınma sürecidir. Fakat ondan sonra, yetişkin kitabı düzeyinde olmasa bile istikrarlı bir şekilde satar da satar. Maurice Sendak'ın kitabı, *Canavarlar Ülkesinin Kralı* 1962'de Amerika'da basılmış, bütün dünyada hâlâ en çok satan kitaplar arasındadır.

M.Ç.- *Bu tartışmayı daha genel bir soruya bağlayabilir miyiz: Çocuk edebiyatını yetişkin edebiyatından farklı kulan nedir?*

T.D.K.- Az kelimeyle çok şey anlatmak. Gerçi bizde yetişkinlerde de kelime dağarcığı sınırlıdır, ama çocukta bu daha da sınırlanıyor.

M.A.Ç. Çocukta, oluşmakta olan bir dil bilinci, gelişen bir dil düzeyi söz konusudur. Çocuk, edebiyatla karşılaştığında dili geliştirecektir. Bir ustanın elinden çıkmış bir yapıt onun dilini zenginleştirecektir: Tekerleme öğretiyor ya da bir karşılaştırmayla, bir dil oyunuyla, bir espiriyle çocuğun ufkunu geliştiriyor. Bunun yanında çocuğun düşünme yeteneği farklıdır. Çocuğun uydurma sınırı çok geniştir, ama kendi içinde bir sınırı vardır, çok somuttur. Uydurabilmesi için somuta bağlaması gerekir. Çocuğa birşey anlatırken uzun doğa tasvirlerinden değil de insan ilişkilerinden çıkıp hayal gücüne doğru uçmak daha doğru olur. Bir diğer fark da inanç alışkanlığıdır. Çocuk hiçbir şeye inanmaz, oysa yetişkinin bir inancı vardır, şöyle ya da böyle. Birşeye inmayan çocuğa ille şuna inan diye baskı yaptığınız zaman çocuk sinirlenir. Bunu kabul etmez. Çocuk en çok annesine inanır, daha sonra öğretmenine inanır, daha sonra 15-16 yaşındayken arkadaşına inanır, o yaşlarda arkadaşının yerini hiç kimse tutamaz. Buna bağlı olarak benim bir de şöyle bir sezgim var: Bugünün çocuğunun dil düzeyi, düşünme yeteneği, 30 yıl öncesine göre daha gelişmiş. Onun için 50 yıl, 100 yıl önce yazılmış bir yetişkin kitabını bugün kolaylıkla çocuklara verebiliyorsunuz.

M.Ç.- *Fatih Erdoğan, bir yazar olarak siz ne düşünüyorsunuz yazarken?*

F.E.- Yazarken ben bunları düşünmüyorum. Çocuk okuru değil de kendi çocukluğumu düşünüyorum. Benim yazdıklarımı bence herkes yazabilir, benim avantajım çocukluğumu çok iyi hatırlıyor olmam. Ayakkabımın bağı çözüldüğü zaman nasıl bir sıkıntı duyduğumu hâlâ hatırlıyorum, demek ki 2-3 yaşındaydım o zaman. Tabii bu bir fark. Ama dediğim gibi çocuk anlar, anlamaz gibi bakmıyorum. Yalnız dile dikkat ediyorum. Bu şöyle devreye giriyor: Cümlelerin bir yerinde "rağmen" sözcüğünü kullanıyorum, sonra bunu anlamazlar diye değiştiriyorum.

M.Ç.- *Çocuk edebiyatına giriş, sizin de belirttiğiniz gibi, daha çok bir misyon anlayışıyla başladığına ve —Milliyet örneğini verdiniz— bugün de yazarlar çocuk edebiyatına daha çok "gerekir" düşüncesiyle yaklaştığına göre, bunun ürünlere yansımaları, gerek konular gerekse yaklaşım açısından etkisi nasıl oldu? Bu durumun, ürünlerin edebiyat niteliğini zayıflatan bir yanı yok mu?*

T.D.K.- Yazarı çocuk edebiyatına yönelmeye zorlama yayıncıyla yazar arasında geçen birşey. Ürünün başarısını ayrıca değerlendirmek gerek. Ama şunu da söyleyebilirim, demin değindiğimiz ölçütler açısından, çocuktaki dil bilinci, düşünme yeteneği ve inanç alışkanlığını dikkate almak açısından bakarsak, bizde çocuğa gerçek anlamda dönük edebiyat henüz yok. Ben de içlerinde olmak üzere söylüyorum, gerçek anlamda bir Türk çocuk edebiyatı yazarı henüz yok. Hepimiz bir deneme yapıyoruz. Bu denemelerden yararlanıp gelecekte yeni yazarlar karar verecek neyin ne olması gerektiğine. Ben Fatih'in, gelecekte olması gereken yazarlardan olduğunu düşünüyorum. Çünkü çocuk edebiyatı yazarlığını bir ikinci, üçüncü, dördüncü iş olarak yapmıyor.